

Соціально-економічне становище Запорізької області за 2020 рік

Повідомлення Головного управління статистики

Демографічна ситуація

Чисельність наявного населення Запорізької області, за оцінкою, на 1 грудня 2020р. становила 1669239 осіб.

Упродовж січня–листопада 2020р. чисельність населення зменшилася на 18162 особи. Порівняно з січнем–листопадом 2019р. обсяг природного скорочення збільшився на 1466 осіб та становив 16267 осіб.

Залишається суттєвим перевищення кількості померлих над кількістю живонароджених: на 100 померлих – 37 народжених.

Зайнятість

Середньооблікова кількість штатних працівників підприємств, установ та організацій Запорізької області з кількістю працюючих 10 осіб і більше в листопаді 2020р. становила 334,4 тис. осіб. У порівнянні з жовтнем 2020р. їх кількість у цілому по області зменшилась на 0,5 тис. осіб, або на 0,1%.

Вагоме зменшення показника відбувалось на підприємствах сільського, лісового та рибного господарств (на 5,1%), а також тимчасового розміщування й організації харчування (на 4,0%).

І, навпаки, суттєве збільшення показника спостерігалось на підприємствах виготовлення виробів з деревини, виробництва паперу та поліграфічної діяльності (на 14,7%).

За результатами обстеження робочої сили **кількість зайнятого населення** у віці 15 років і старше за 9 місяців 2020р. становила 718,1 тис. осіб, а у віці 15–70 років – 712,2 тис. осіб. Кількість безробітних віком 15 років і старше та 15–70 років складала 83,4 тис. осіб.

За 9 місяців 2020р. рівень зайнятості населення віком 15 років і старше становив 49,8%, а серед населення віком 15–70 років – 56,4%. Рівень безробіття серед робочої сили віком 15 років і старше склав 10,4%, а серед осіб віком 15–70 років – 10,5%.

Оплата праці та соціально-трудова відносина

Розмір середньої номінальної заробітної плати одного штатного працівника в листопаді 2020р. у 2,4 раза перевищив законодавчо встановлений рівень мінімальної заробітної плати (5000 грн) та становив 11894 грн, що на 2,2% менше, ніж у жовтні 2020р. і на 11,8% більше, ніж у аналогічному місяці 2019р.

Найвищий розмір заробітної плати відмічався у працівників наукових досліджень та розробок (24192 грн), постачання електроенергії, газу, пари і кондиційованого повітря (20866 грн), добувної промисловості та розроблення кар'єрів (18393 грн), металургійного виробництва, виробництва готових металевих виробів, крім машин і устаткування (16278 грн).

Необхідно зазначити, що до групи з найнижчою заробітною платою, розмір якої складає 37–66% середньообласного рівня, відносилися працівники текстильного виробництва, виробництва одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів, тимчасового розміщування й організації харчування, операцій з нерухомим майном, а також будівництва.

Реальна заробітна плата (з урахуванням змін споживчих цін) у листопаді 2020р. в порівнянні з жовтнем 2020р. зменшилась на 3,0%, а відносно листопада 2019р. збільшилась на 8,5%. За січень–листопад 2020р. по відношенню до аналогічного періоду 2019р. вона збільшилась на 8,7%.

Сума несплаченої заробітної плати за листопад 2020р. зменшилась на 1,7 млн.грн, або на 1,3% та на 1 грудня 2020р. становила 129,3 млн.грн.

У цілому по економіці області обсяг несплаченої заробітної плати на початок грудня 2020р. становив 3,2% фонду оплати праці, нарахованого за листопад.

Із загальної суми заборгованості на 1 грудня 2020р. 51,6% складає борг працівникам економічно активних підприємств. За листопад 2020р. сума заборгованості з виплати заробітної плати по цих підприємствах зменшилась на 6,1% та становила 66,7 млн.грн.

На початок грудня 2020р. значна частина суми заборгованості цієї категорії підприємств припадала на виробництво хімічних речовин і хімічної продукції (31,1% загальної суми боргу по області), освіту (20,3%) та водопостачання, каналізацію, поводження з відходами (14,3%).

Основну частину боргу утворено на підприємствах м. Запоріжжя (72,4%), м. Мелітополя та Василівського району (по 6,2% в кожному), а також м. Енергодара (6,0%).

На 1 грудня 2020р. вчасно не отримали заробітну плату 4,2 тис. працівників економічно активних підприємств (1,2% штатних працівників, зайнятих на підприємствах з кількістю працюючих 10 осіб та більше) у середньому по 16037 грн кожен. Значно вищим цей показник був у працівників державного управління й оборони, обов'язкового соціального страхування (68900 грн), будівництва (37576 грн), металургійного виробництва, виробництва готових металевих виробів, крім машин та устаткування (32460 грн), освіти (32295 грн), професійної, наукової і технічної діяльності (30250 грн).

На 1 грудня 2020р. заборгованість із виплати заробітної плати за рахунок бюджетних коштів становила 283,8 тис.грн.

Ціни

Ціни на споживчому ринку області у січні–грудні 2020р. зросли на 4,2%. Плата за житло, воду, електроенергію, газ та інші види палива збільшилась на 14,2%. Подорожчання у сфері охорони здоров'я становило 10,9%, а у сфері освіти – 10,1%. Вартість алкогольних напоїв, тютюнових виробів підвищилась на 8,6%, товарів та послуг у сфері зв'язку – на 4,5%, різних товарів та послуг – на 4,4%. Продукти харчування та безалкогольні напої подорожчали на 3,7%, товари та послуги у сфері відпочинку і культури – на 2,0%, предмети домашнього вжитку, побутова техніка та поточне утримання житла – на 1,9%, товари та послуги у сфері ресторанів та готелів – на 1,7%, а у сфері транспорту – на 0,5%. Водночас одяг і взуття подешевшали на 5,8%.

Промисловість

У 2020р. порівняно з 2019р. (за попередніми даними) **індекс промислової продукції** становив 91,2%.

У **добувній промисловості і розробленні кар'єрів** обсяг виробництва зріс на 2,1%.

У **переробній промисловості** індекс промислової продукції склав 92,7%.

На підприємствах із виробництва харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів обсяг виробництва збільшився на 0,4%.

У 2020р. вироблено 309,1 т яловичини і телятини свіжої чи охолодженої – туш, напівтуш, четвертин необвалених, 2905,9 т свинини свіжої чи охолодженої – туш, напівтуш (уключаючи оброблені сіллю чи консервантами для тимчасового зберігання), 9063,4 т виробів ковбасних та подібних продуктів з м'яса, субпродуктів чи крові тварин та подібних виробів і харчових продуктів на їхній основі (крім виробів ковбасних з печінки та страв готових), 686,0 тис.т олії соняшникової та сафлорової та їх фракцій, нерафінованих (крім хімічно модифікованих) та 81,0 тис.т олії соняшникової і сафлорової та їх фракцій, рафінованих (крім хімічно модифікованих), 2481,4 т масла вершкового жирністю не більше 85%, 657,7 т сиру свіжого неферментованого (недозрілого і невитриманого; уключаючи сир із молочної сироватки та кисломолочний сир), 2717,1 т молока і вершків коагульованих, йогурту, кефіру, сметани та інших ферментованих продуктів, 68,8 тис.т борошна пшеничного чи пшенично-житнього, 44,5 тис.т хліба та виробів хлібобулочних, нетривалого зберігання, 6273,1 т пряників та виробів подібних, 2754,7 тис.дал води натуральної мінеральної негазованої.

У текстильному виробництві, виробництві одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів індекс промислової продукції становив 75,3%.

За 2020р. вироблено 34,2 т брезентів, навісів і тентів (крім навісів для будинків-фургонів), 244,5 тис.шт комплектів і костюмів чоловічих та хлопчачих з тканини бавовняної або з волокон синтетичних, або штучних, виробничих та професійних, 1110,4 тис. пар рукавичок, рукавиць, мітенок (крім трикотажних).

У виготовленні виробів з деревини, виробництві паперу та поліграфічній діяльності відбулося зростання виробництва на 5,1%.

На підприємствах із виробництва коксу та продуктів нафтоперероблення індекс промислової продукції склав 98,4%.

У виробництві хімічних речовин і хімічної продукції випуск промислової продукції зменшився на 7,5%.

На підприємствах із виробництва основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів індекс промислової продукції склав 100,3%.

У виробництві гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції відбулося зниження виробництва на 6,9%.

За 2020р. виготовлено 1833,6 т мішків та пакетів (у т.ч. конусоподібних), з полімерів етилену (не включаючи із синтетичних текстильних матеріалів), 120576,1 тис.шт бутлів, пляшок, флаконів, фляг та виробів подібних для транспортування або пакування продукції (стаканів для сметани, йогурту тощо), місткістю 2 л і менше, з пластмас, 347,0 тис.т вапна негашеного, 27,5 тис.т елементів конструкцій збірних для будівництва з цементу, бетону або каменю штучного, 193,0 тис.т розчинів бетонних, готових для використання.

У металургійному виробництві, виробництві готових металевих виробів, крім машин і устаткування індекс промислової продукції склав 94,2%.

За 2020р. вироблено 922,6 т деталей, виливаних з чавуну сірого, для машинного обладнання і механічних приладів (крім двигунів), 35640,3 т конструкцій, виготовлених виключно або переважно з листового матеріалу, з металів чорних, інших, 40859 шт раковин та умивальників, зі сталі неіржавної.

На підприємствах машинобудування обсяги виробництва знизилась на 9,4%.

У 2020р. випущено 2988 шт трансформаторів з рідким діелектриком потужністю не більше 650 кВ·А, 7141 шт трансформаторів інших, н.в.і.у., потужністю не більше 1 кВ·А, 7231 шт основ апаратури електричної для контролю та розподілення електроенергії інших, на напругу не більше 1 кВ, 4844 шт табло, панелей, консолей, підставок, шаф та інших основ для апаратури для контролю та розподілення електроенергії (крім апаратури, обладнаної відповідним устаткуванням), 11258,1 т провідників електричних інших на напругу не більше 1 кВ, не оснащених елементами з'єднувальними.

У **постачанні електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря** показники виробництва зменшились на 14,6%.

За 2020р. вироблено 36942,3 млн.кВт·год електроенергії.

Сільське господарство

У 2020р. **індекс сільськогосподарської продукції** порівняно з 2019р. становив 87,1%, у т.ч. на підприємствах – 85,4%, у господарствах населення – 90,4%.

Станом на 1 грудня 2020р. культури зернові та зернобобові були скошені та обмолочені господарствами всіх категорій на площі 983,3 тис.га, що на 1,1% більше, ніж на початок грудня 2019р. Зібрана площа культур зернових та зернобобових склала 99,8% площі посівів. Виробництво зерна та зернобобових (у початково оприбуткованій масі) становило 2996,3 тис.т, що на 11,8% менше, ніж було одержано на початок грудня 2019р. У середньому з 1 га обмолоченої площі одержано по 30,5 ц вищезазначеної продукції.

Усіма категоріями господарств на 1 грудня 2020р. одержано овочів відкритого ґрунту 174,2 тис.т (на 13,7% менше, ніж на відповідну дату 2019р.), плодово-ягідної продукції – 43,4 тис.т (на 15,9% менше).

У 2020р. реалізовано на забій сільськогосподарських тварин (у живій масі) 62,2 тис.т. Вироблено основних видів тваринницької продукції: молока – 202,0 тис.т, яєць – 575,0 млн.шт. Порівняно з 2019р. загальні обсяги виробництва яєць, молока та м'яса зменшились на 15,4%, 8,2% та 4,2% відповідно.

У структурі реалізації сільськогосподарських тварин на забій підприємствами (крім малих) частка свиней становила 57,0%, птиці – 29,3%, великої рогатої худоби – 9,0%.

У 2020р. у підприємствах обсяг вирощування сільськогосподарських тварин у порівнянні з 2019р. зменшився на 1,5%.

Відношення загального обсягу вирощування сільськогосподарських тварин до реалізації на забій становило 99,6% (торік – 101,0%).

Станом на 1 січня 2021р. в усіх категоріях господарств нараховувалося 57,8 тис. голів овець та кіз (на 14,4% менше, ніж на 1 січня 2020р.), 68,6 тис. голів великої рогатої худоби (на 12,5% менше) (у т.ч. корів – 38,3 тис. голів (на 12,0% менше)), свиней – 174,8 тис. голів (на 6,9% менше), птиці – 3894,0 тис. голів (на 21,4% менше).

За розрахунками, господарствами населення утримувалося 77,3% (у 2019р. – 78,7%) загальної кількості великої рогатої худоби (у т.ч. корів – 85,4% (86,4%)), овець та кіз – 57,8% (57,3%), птиці – 50,0% (42,5%) і свиней – 31,0% (31,8%).

Примітка. Інформацію за 2020р. та станом на 1 січня 2021р. наведено за попередніми даними.

Будівництво

Обсяг виробленої **будівельної продукції** (виконаних будівельних робіт) підприємствами області у 2020р. (за попередніми даними) становив 2723,1 млн.грн. Індекс будівельної продукції порівняно з 2019р. склав 67,8%.

Нове будівництво склало 14,2% від загального обсягу виробленої будівельної продукції, ремонт (капітальний та поточний) – 48,5%, реконструкція та технічне переоснащення – 37,3%.

Зовнішня торгівля товарами

У січні–листопаді 2020р. експорт **товарів** становив 2637,5 млн.дол. США, імпорт – 1095,5 млн.дол. Позитивне сальдо зовнішньої торгівлі товарами становило 1542,0 млн.дол. Порівняно із січнем–листопадом 2019р. експорт зменшився на 7,1%, імпорт – на 23,4%.

Коефіцієнт покриття експортом імпорту склав 2,41 (у січні–листопаді 2019р. – 1,98).

Зовнішньоторговельні операції проводились із партнерами із 156 країн світу.

Основу товарної структури експорту склали недорогочінні метали та вироби з них, механічні та електричні машини, продукти рослинного походження, жири та олії тваринного або рослинного походження, мінеральні продукти.

У загальному обсязі експорту товарів порівняно із січнем–листопадом 2019р. збільшилась частка механічних машин з 9,1% до 12,3%, зернових культур з 8,0% до 9,0%, жирів та олій тваринного або рослинного походження – з 5,2% до 7,2%. Натомість зменшилась частка чорних металів з 52,9% до 50,5%. Питома вага руд, шлаку і золи не змінилась – 3,9%.

Обсяг експорту товарів до країн Європейського Союзу (ЄС) становив 646,7 млн.дол., або 24,5% загального обсягу експорту та зменшився порівняно із січнем–листопадом 2019р. на 16,8%.

Найбільші обсяги експорту до країн ЄС склали чорні метали – 40,6%, руди, шлак і зола – 15,8%, жири та олії тваринного або рослинного походження – 7,9%, зернові культури – 5,3%, механічні машини – 4,0% загального обсягу експорту до цих країн.

Найвагоміші експортні поставки товарів серед країн-членів ЄС здійснювалися до Італії, Чехії, Польщі, Німеччини, Іспанії. Серед інших країн світу найбільше екпортувалися товари до Російської Федерації, Китаю, Туреччини, США, Єгипту, Індії, Об'єднаних Арабських Еміратів.

Серед найбільших країн-експортерів порівняно із січнем–листопадом 2019р. збільшився експорт товарів до Китаю на 76,7%, США – на 69,0%, Єгипту – на 39,0%, Індії – на 12,8%, Німеччини – на 12,4%, Чехії – на 3,0%, зменшився експорт товарів до Туреччини на 30,2%, Російської Федерації – на 24,3%, Польщі – на 18,7%, Італії – на 7,2%, Об'єднаних Арабських Еміратів – на 5,4%, Іспанії – на 2,0%.

Основу товарної структури імпорту склали механічні та електричні машини, мінеральні продукти, недорогочінні метали та вироби з них, живі тварини, продукти тваринного походження, продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості.

У загальному обсязі імпорту товарів проти січня–листопада 2019р. збільшилась частка механічних машин з 12,0% до 13,9%, чорних металів – з 5,3% до 6,2%, риби і ракоподібних – з 4,4% до 6,3%, різноманітної хімічної продукції – з 2,4% до 2,7%, зменшилась частка палив мінеральних, нафти і продуктів її перегонки з 32,8% до 16,9%.

Імпорт товарів із країн ЄС становив 430,9 млн.дол., або 39,3% загального обсягу та зменшився проти січня–листопада 2019р. на 0,3%.

Найвагоміші обсяги імпорту товарів із країн ЄС склали: механічні машини – 22,8%, електричні машини – 22,2%, палива мінеральні, нафта і продукти її перегонки – 6,1%, сіль, сірка, землі та каміння – 4,9% загального обсягу імпорту із цих країн.

Серед країн ЄС найвагоміші імпорتنі надходження товарів здійснювалися з Німеччини, Польщі, Італії, Словаччини. Серед інших країн світу найбільші імпорتنі поставки товарів надходили з Російської Федерації, Китаю, Туреччини, США, Норвегії, Білорусі.

Порівняно із січнем–листопадом 2019р. імпорт товарів збільшився з Норвегії на 98,7%, Німеччини – на 58,9%, США – на 15,2%. Однак менше ввезено товарів з Російської Федерації на 46,0%, Китаю – на 36,1%, Білорусі – на 29,2%, Словаччини – на 28,4%, Туреччини – на 28,2%, Польщі – на 10,8%, Італії – на 8,5%.

Внутрішня торгівля

Оборот роздрібною торгівлю, до якого включено дані щодо роздрібного товарообороту підприємств (юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців), основним видом економічної діяльності яких є роздрібна торгівля, у 2020р. становив 52804,8 млн.грн, що на 15,7% більше обсягів 2019р.

Роздрібний товарооборот підприємств (юридичних осіб), основним видом економічної діяльності яких є роздрібна торгівля, у 2020р. становив 37670,4 млн.грн і в порівнянних цінах проти 2019р. збільшився на 13,3%. Роздрібний товарооборот за грудень 2020р. становив 4129,1 млн.грн і в порівнянних цінах проти грудня 2019р. збільшився на 14,1%, а проти попереднього місяця – на 20,7%.

Транспорт

У Запорізькій області у 2020р. підприємствами транспорту (за попередніми даними) перевезено 17,9 млн.т вантажів, що на 0,8% менше обсягу 2019р. **Вантажообіг** становив 10043,6 млн.ткм і збільшився на 0,6%.

Залізничним транспортом відправлено 13268,1 тис.т вантажів (на 2,6% більше обсягу 2019р.). Збільшилося відправлення брухту чорних металів в 1,7 рази, коксу – на 35,4%, будівельних матеріалів – на 24,7%, добрив – на 6,0%, чорних металів – на 3,8%. У той же час зменшилося відправлення руди залізної і марганцевої на 5,5%, зерна і продуктів перемолу – на 21,8%, нафти і нафтопродуктів – на 43,7%, кам'яного вугілля – у 3,3 рази. Вантажообіг збільшився на 0,8% та становив 9082,6 млн.ткм.

Автомобільним транспортом у 2020р. перевезено 3960,4 тис.т вантажів (у порівнянні з 2019р. на 13,7% менше) та виконано вантажообіг в обсязі 915,7 млн.ткм (на 2,9% менше).

Протягом 2020р. послугами пасажирського транспорту (за попередніми даними) скористалися 73,1 млн. пасажирів (57,1% обсягу 2019р.) та виконано **пасажиροобіг** в обсязі 1180,0 млн.пас.км (42,4%).

У 2020р. послугами автомобільного транспорту скористалися 50,6 млн. пасажирів, що склало 61,3% показника 2019р.

Обсяг пасажирських перевезень міським електротранспортом у 2020р. проти 2019р. зменшився у 2 рази і становив 18,8 млн. пасажирів.